

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗ

ΤΡΑ08: ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ

Ο υπολογισμός των δεικτών οδικής ασφάλειας αφορά στην παρακολούθηση των συνθηκών ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου της Εγνατίας Οδού και βασίζεται στα καταγεγραμμένα στοιχεία των οδικών ατυχημάτων με παθόντα πρόσωπα και με υλικές ζημιές.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η συλλογή και ανάλυση των πληροφοριών που αφορούν στα οδικά ατυχήματα και συμβάντα αποτελούν βασικές προϋποθέσεις της διαδικασίας βελτίωσης της οδικής ασφάλειας.

Ο υπολογισμός, σε τακτική βάση, των δεικτών οδικής ασφάλειας για την Εγνατία Οδό, που αποτελεί μέρος του διευρωπαϊκού οδικού δικτύου, παρέχει τα δεδομένα για το πρώτο στάδιο της «Κατάταξης και διαχείρισης της ασφάλειας στο εν λειτουργία οδικό δίκτυο» σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 για τη «διαχείριση της ασφάλειας των οδικών υποδομών».

Τα παρακάτω αποτελέσματα αποτελούν προϊόν ειδικής επεξεργασίας των καταγεγραμμένων Οδικών Τροχαίων Ατυχημάτων στην Εγνατία Οδό από το 2000, που αποδόθηκαν τα πρώτα τμήματα του αυτοκινητόδρομου στην κυκλοφορία, μέχρι και το 2015.

Η καταγραφή της πρωτογενούς πληροφόρησης για τα ζητήματα οδικής ασφάλειας πραγματοποιείται από το προσωπικό λειτουργίας και συντήρησης (Ομάδες Άμεσης Επέμβασης & Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας) της οδού. Η επεξεργασία και ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων και ο υπολογισμός και παρουσίαση των Δεικτών Οδικής Ασφάλειας πραγματοποιούνται από το Τμήμα Οδικής Ασφάλειας του Τομέα Λειτουργίας, Εκμετάλλευσης και Συντήρησης της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση ενδέχεται να διαφέρουν από τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ., οι Υπηρεσίες της οποίας, σύμφωνα με το Π.Δ. 141/1991, είναι αρμόδιες για τη στατιστική παρακολούθηση των οδικών τροχαίων ατυχημάτων, τη μελέτη και ανάλυσή τους.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ -ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η ετήσια εξέλιξη, μεταξύ 2000 και 2015, των Δεικτών Οδικής Ασφάλειας στον κύριο άξονα της Εγνατίας Οδού όσον αφορά τα ατυχήματα με θανατηφόρους τραυματισμούς. Στο Διάγραμμα 1 απεικονίζεται η εξέλιξη, μεταξύ 2000 και 2015, του δείκτη «Θανατηφόρα ατυχήματα ανά 1 δισ. (10⁹) οχηματοχιλιόμετρα» σε σχέση με το κυκλοφοριακό έργο.

Από τα παρατιθέμενα στοιχεία προκύπτει ότι ο αριθμός των ατυχημάτων και ο δείκτης «θανατηφόρων ατυχημάτων ανά 1 δισ. (10⁹) οχηματοχιλιόμετρα» παραμένουν περίπου σταθεροί από το 2012.

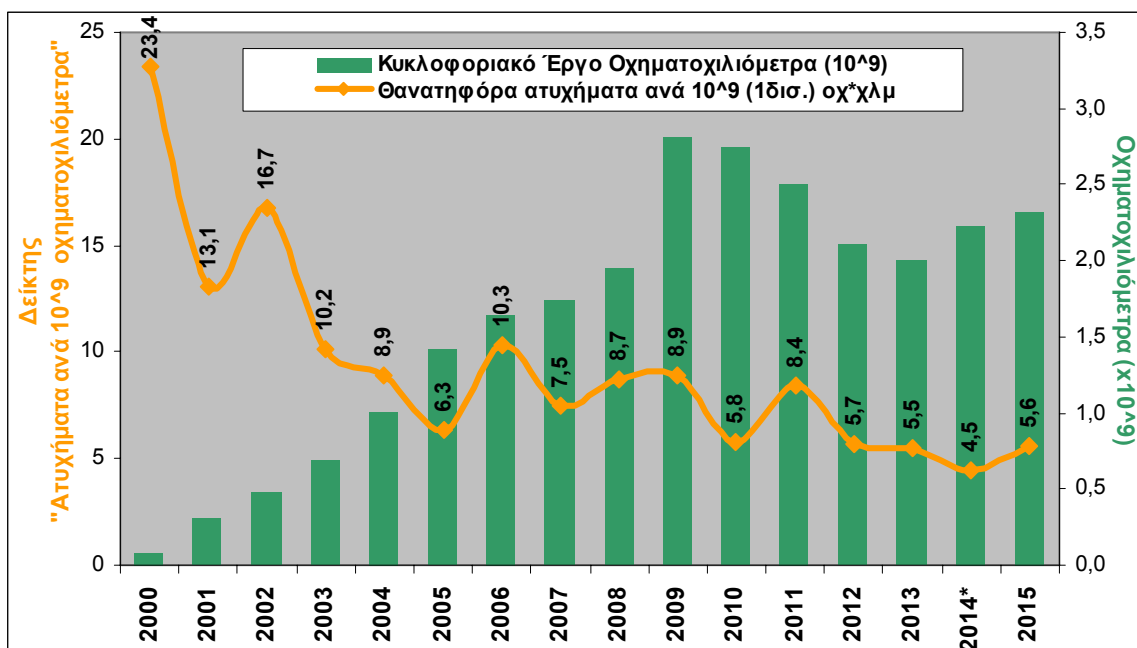
ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΟΔΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ, 2000-2015

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ 2000-2014 (κύριος άξονας αυτοκινητόδρομου)								
Έτος	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ		ΕΤΗΣΙΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ					
	Σταθμισμένο Μήκος (χλμ)	Κυκλοφοριακό Έργο Οχηματοχιλιόμετρα (10 ⁹)	Αριθμός Θανατηφόρων Ατυχημάτων	Θανατηφόρα ατυχήματα ανά 10 ⁹ (1δισ.) οχ*χλμ	Νεκροί ανά 10 ⁹ (1δισ.) οχ*χλμ	Θανατηφόρα ατυχήματα ανά χλμ	Νεκροί ανά χλμ	Νεκροί ανά ατύχημα
2000	74	0,09	2	23,4	23,4	0,027	0,027	1,0
2001	162	0,31	4	13,1	13,1	0,025	0,025	1,0
2002	226	0,48	8	16,7	20,9	0,035	0,044	1,3
2003	307	0,69	7	10,2	11,6	0,023	0,026	1,1
2004	312	1,01	9	8,9	9,9	0,029	0,032	1,1
2005	394	1,42	9	6,3	7,0	0,023	0,025	1,1
2006	422	1,65	17	10,3	11,5	0,040	0,045	1,1
2007	456	1,74	13	7,5	9,2	0,029	0,035	1,2
2008	501	1,95	17	8,7	10,7	0,034	0,042	1,2
2009	615	2,81	25	8,9	12,1	0,041	0,055	1,4
2010	642	2,75	16	5,8	6,9	0,025	0,030	1,2
2011	642	2,50	21	8,4	10,4	0,033	0,040	1,2
2012	642	2,11	12	5,7	7,1	0,019	0,023	1,3
2013	642	2,00	11	5,5	6,5	0,017	0,020	1,2
2014*	658	2,23	10	4,5	6,7	0,015	0,023	1,5
2015	658	2,32	13	5,6	7,8	0,020	0,027	1,4

* Μετά τον Απρίλιο 2014 στα τμήματα της Εγνατίας Οδού (Α2) προσμετράται και το τμήμα Α/Κ Κλειδίου - Α/Κ Καλοχωρίου που είναι κοινό με τον αυτοκινητόδρομο Α1 (Αθήνα-Θεσ/νίκη-Εύζωνοι)

Στο Διάγραμμα 1 απεικονίζεται η εξέλιξη, μεταξύ 2000 και 2015, του δείκτη «Θανατηφόρα ατυχήματα ανά 1 δισ. (10⁹) οχηματοχιλιόμετρα» σε σχέση με το κυκλοφοριακό έργο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ & ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ, 2000-2015

Στα παραπάνω ατυχήματα του αυτοκινητόδρομου συμπεριλαμβάνονται και αυτά που συνέβησαν σε κλάδους των ανισόπεδων κόμβων, παρότι στους υπολογισμούς των δεικτών δεν συνυπολογίζεται το μήκος των κλάδων. Ο κύριος άξονας της Εγνατίας Οδού έχει 60 ανισόπεδους κόμβους οι οποίοι αποτελούνται από 290 συνολικά κλάδους εισόδου και εξόδου, συνολικού μήκους ~100χλμ. Περίπου το 17% των ατυχημάτων συμβαίνουν σε θέσεις επί των κλάδων των κόμβων.

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η ετήσια εξέλιξη, μεταξύ 2012 και 2015, των δεικτών ατυχημάτων και παθόντων προσώπων στον κύριο άξονα της Εγνατίας Οδού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ & ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ, 2012-2015

Δείκτες ανά 10 ⁹ (1δισ.) οχ*χλμ (κύριος άξονας αυτοκινητόδρομου)					
Έτος	Θανατηφόρα ατυχήματα	Ατυχήματα παθόντων προσώπων **	Ατυχήματα υλικών ζημιών	Νεκροί	Παθόντα Πρόσωπα**
2012	5,7	55,9	194,3	7,1	96,2
2013	5,5	57,5	212,0	6,5	109,5
2014*	4,5	49,3	200,9	6,7	86,1
2015	5,6	56,1	184,8	7,8	89,8

* Μετά τον Απρίλιο 2014 στα τμήματα της Εγνατίας Οδού (Α2) προσμετράται και το τμήμα Α/Κ Κλειδίου - Α/Κ Καλοχωρίου που είναι κοινό με τον αυτοκινητόδρομο Α1 (Αθήνα-Θεσ/νίκη-Εύζωνοι)

** Στα παθόντα πρόσωπα περιλαμβάνονται και οι νεκροί+τραυματίες

Συγκρίνοντας τα στοιχεία ατυχημάτων σε σχέση με το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπως δημοσιεύονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, προκύπτει ότι κατά τα τελευταία έτη τα παθόντα πρόσωπα εξαιτίας τροχαίων ατυχημάτων στην Εγνατία Οδό αποτελούν περίπου το 1,3% του συνόλου της ελληνικής επικράτειας για τους τραυματισμούς και περίπου το 2% για τους θανατηφόρους τραυματισμούς στο οδικό δίκτυο της χώρας. Η συγκριτική εκτίμηση αναφέρεται μόνο ενδεικτικά καθότι για την αντικειμενική σύγκριση απαιτούνται στοιχεία έκθεσης στον κίνδυνο (διανυθέντα οχηματοχιλιόμετρα) τα οποία δεν είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα.

Η χρήση δεικτών που λαμβάνουν υπόψη την έκθεση σε κίνδυνο υπό τη μορφή των διανυθέντων οχηματοχιλιομέτρων είναι η πλέον αξιόπιστη μέθοδος για την αξιολόγηση και σύγκριση των θεμάτων ασφάλειας του οδικού δικτύου.

Επίσης, κατά τη συγκριτική αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες κάθε άξονα όσον αφορά τη γεωμορφολογία, τα καιρικά φαινόμενα, τη σύνθεση των χρηστών αλλά και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που διαμορφώνουν τη σύνθεση, ηλικία και μέσα ενεργητικής ασφάλειας του στόλου οχημάτων και εν μέρει την οδηγική συμπεριφορά. Τα παραπάνω ισχύουν ιδιαίτερα στην Εγνατία Οδό η οποία διέρχεται από πολλές ορεινές περιοχές σε μεγάλα υψόμετρα και με πολύ συχνά έντονα καιρικά φαινόμενα, διαθέτει πολλά τμήματα με ιδιαίτερη γεωμετρία και πολλές σήραγγες, οι Περιφέρειες από τις οποίες διέρχεται κατατάσσονται σε αυτές με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας και επίσης χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό από οδηγούς γειτονικών κρατών των Βαλκανίων και της Τουρκίας για επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές.

Επιπρόσθετα, η χρήση των συγκεκριμένων δεικτών έχει το μειονέκτημα ότι είναι μεροληπτική όσον αφορά τις οδούς με χαμηλό κυκλοφοριακό φόρτο. Αυτό ισχύει για την Εγνατία Οδό της οποίας οι κυκλοφοριακοί φόρτοι στα περισσότερα τμήματα είναι αρκετά χαμηλοί και σημαντικά μικρότεροι σε σχέση με αυτοκινητόδρομους άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.

Η διαφοροποίηση των δεικτών ανάλογα με τον κυκλοφοριακό φόρτο φαίνεται ενδεικτικά στον Πίνακα 3 στον οποίο παρουσιάζονται οι επιμέρους δείκτες (για ατυχήματα θανατηφόρα, τραυματισμών και υλικών ζημιών) για 3 κατηγορίες κυκλοφοριακού φόρτου στην Εγνατία Οδό κατά το έτος 2015. Είναι εμφανείς οι σημαντικές διαφοροποιήσεις των δεικτών, αντιστρόφως ανάλογα του κυκλοφοριακού φόρτου. Επισημαίνεται ότι στον υπολογισμό των παρακάτω δεικτών δεν συμπεριλαμβάνονται τα ατυχήματα που συνέβησαν σε κλάδους των ανισόπεδων κόμβων.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΦΟΡΤΟΥ ΣΤΗΝ
ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ - ΕΤΟΣ 2015**

Κατηγορία ΕΜΗΚ	ΔΕΙΚΤΕΣ (ατυχήματα ανά 10 ⁹ οχηματοχιλιόμετρα)		
	Θανατηφόρα ατυχήματα	Ατυχήματα τραυματισμών	Ατυχήματα Υλικών Ζημιών
<11.000 (σταθμισμένη ΕΜΗΚ 6700)	6,5	63,2	183,2
11.000 - 25.000 (σταθμισμένη ΕΜΗΚ 17.000)	0,0	36,1	94,8
>25.000 (σταθμισμένη ΕΜΗΚ 33.800)	1,8	14,3	66,1
ΣΥΝΟΛΟ (μέση ΕΜΗΚ 9.650)	4,8	49,2	146,4

ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΑ

Πηγές

Α. Οδικά ατυχήματα

- Πίνακας Συμβάντων ΟΑΕ - Τεχνικής Αστυνόμευσης, Λειτουργική Διαδικασία ΕΟΑΕ-ΛΕΣ-410 «ΟΜΑΔΕΣ ΑΜΕΣΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ (Ο.Α.Ε.) - ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ», Εγνατία Οδός Α.Ε.
- Δελτίο Αναφοράς Συμβάντων, Λειτουργική Διαδικασία ΕΟΑΕ-ΛΕΣ-417 «ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ (Κ.Ε.Κ.)», Εγνατία Οδός Α.Ε.
- Ημερήσιες αναφορές του προσωπικού Λειτουργίας & Συντήρησης της Εγνατίας Οδού
- Ελληνική Στατιστική Αρχή

Β. Κυκλοφοριακά στοιχεία

Τα στοιχεία των κυκλοφοριακών φόρτων και του έργου προέρχονται από μετρήσεις και εκτιμήσεις του Τμήματος Κυκλοφορίας της Εγνατία Οδός Α.Ε.

Μεθοδολογία

Η ανάλυση των στοιχείων και ο υπολογισμός των Δεικτών γίνεται συνολικά σε επίπεδο Νομού και στη συνέχεια στο σύνολο του αυτοκινητόδρομου.

Οι βασικοί δείκτες που υπολογίστηκαν στην παρούσα έκδοση του Δελτίου Αποτελεσμάτων Δείκτη ΤΡΑ08 (Οδική Ασφάλεια) είναι οι εξής:

- α. Δείκτης επικινδυνότητας «θανατηφόρα ατυχήματα ανά 1.000.000.000 (10^9) οχηματοχιλιόμετρα (veh x km)»
- β. Δείκτης επικινδυνότητας «νεκροί ανά 1.000.000.000 (10^9) οχηματοχιλιόμετρα (veh x km)»
- γ. Ετήσιος αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων ανά χλμ οδού
- δ. Ετήσιος αριθμός νεκρών από οδικό ατύχημα ανά χλμ οδού

Συμπληρωματικά, στο παρόν Δελτίο, υπολογίστηκαν οι δείκτες:

- α. Δείκτης επικινδυνότητας «ατυχήματα παθόντων προσώπων ανά 1.000.000.000 (10^9) οχηματοχιλιόμετρα (veh x km)»
- β. Δείκτης επικινδυνότητας «ατυχήματα μόνο υλικών ζημιών ανά 1.000.000.000 (10^9) οχηματοχιλιόμετρα (veh x km)»
- γ. Δείκτης επικινδυνότητας «παθόντα πρόσωπα ανά 1.000.000.000 (10^9) οχηματοχιλιόμετρα (veh x km)»